



**Oproep vanuit de gezamenlijke CDA-afdelingen in De Kempen:
Kies voor een stikstofaanpak mét perspectief!**

Bergeijk, 16 juli 2026

Geachte heer Bontebal,
Geachte heer Koorevaar,

Wij schrijven u niet omdat wij de noodzaak van verandering ter discussie stellen. Wij schrijven u omdat wij vinden dat juist het CDA de verantwoordelijkheid heeft om ervoor te zorgen dat noodzakelijke veranderingen eerlijk, uitvoerbaar en met perspectief voor onze agrarische ondernemers worden vormgegeven.

Boeren vragen vandaag niet om uitstel, maar om duidelijkheid. Niet om nieuwe onzekerheid, maar om een eerlijk en realistisch toekomstperspectief. Juist daarin schieten de eind juni gepresenteerde voorstellen voor de stikstof-, landbouw- en natuuraanpak naar onze overtuiging tekort.

Namens de gezamenlijke CDA-afdelingen in De Kempen doen wij daarom een dringend beroep op u om snel meer duidelijkheid te geven over het perspectief van de landbouw in met name de Kempen.

Laat voorop staan dat wij de maatschappelijke opgaven waarvoor Nederland staat erkennen. Ook wij zien dat natuurherstel noodzakelijk is, dat vergunningverlening weer op gang moet komen en dat boeren, ondernemers en inwoners na jaren van stilstand recht hebben op duidelijkheid. Dat het kabinet hierin verantwoordelijkheid neemt en keuzes durft te maken, waarderen wij.

We worden geconfronteerd met boeren die door alle onduidelijkheid geen perspectief meer zien.

De behoefte aan duidelijkheid wordt in onze regio breed gevoeld. Juist daarom constateren wij dat de eind juni gepresenteerde plannen hun doel op dit punt voorbijschieten. In plaats van duidelijkheid brengen zij voor veel agrarische ondernemers opnieuw grote onzekerheid met zich mee. Ondernemers weten nog altijd niet waar zij aan toe zijn en welke ruimte er straks nog is om te ondernemen, te investeren of hun bedrijf voort te zetten.

De Kempen is een regio waarin de agrarische sector van grote economische, maatschappelijke en landschappelijke betekenis is. Veel familiebedrijven dragen al generaties lang bij aan de leefbaarheid van onze dorpen, het beheer van ons buitengebied en de lokale economie. De aangekondigde maatregelen raken daarom niet alleen individuele ondernemers, maar de vitaliteit van onze hele regio.

Gebiedsgerichte gevolgen vragen om maatwerk

Onze zorgen zijn bovendien zeer concreet. De voorgestelde generieke zoneringsaanpak heeft in De Kempen een onevenredig grote impact. Rond Natura 2000-gebieden zoals Kempenland-West en het beekdal van de Run worden tientallen agrarische bedrijven geraakt door de aangekondigde 1.000-meterzoning. Daarnaast wordt gewerkt aan een vergelijkbare aanpak voor grondwaterbeschermingsgebieden en beekdalen. Voor onze regio is dat bijzonder relevant, omdat de grondwaterbeschermingsgebieden zoals Luyksgestel en Vessem een groot deel van de buitengebieden beslaan. Hierdoor dreigt een stapeling van maatregelen op het gebied van natuur, water en stikstof.

Daarbij komt de voorgenomen invoering van een grondgebondenheidsnorm van maximaal 2,6 GVE per hectare voor de melkveehouderij. Juist voor De Kempen kan deze maatregel verstrekkende gevolgen hebben. Recente analyses laten zien dat ruim de helft van de melkveebedrijven in onze regio momenteel boven deze norm uitkomt. Daarmee behoort De Kempen tot de gebieden waar de opgave het grootst is. In combinatie met de voorgestelde zoneringen en aanvullende gebiedsgerichte maatregelen dreigt voor veel bedrijven een stapeling van opgaven die het toekomstperspectief verder onder druk zet.

Tegelijkertijd bestaat nog onduidelijkheid over de wijze waarop Natura 2000-beken in de uitwerking van het beleid worden betrokken. Niet alle beken zijn aangewezen vanwege stikstofgevoelige natuur; in sommige gevallen liggen de belangrijkste opgaven juist op het gebied van waterkwaliteit, nutriëntenbelasting en gewasbeschermingsmiddelen. Een generieke benadering doet daarom onvoldoende recht aan de verschillen tussen gebieden en de aard van de opgaven. Juist deze voorbeelden onderstrepen het belang van maatwerk, waarbij lokale omstandigheden, ecologische verschillen en de sociaaleconomische impact op agrarische bedrijven zorgvuldig worden meegewogen.

Wij zijn van mening dat de maatregelen in hun huidige vorm onvoldoende recht doen aan de verschillen tussen regio's en voor onze regio onevenredig verstrekkend uitpakken. De balans tussen noodzakelijke stappen voor natuurherstel en een geloofwaardig toekomstperspectief voor agrarische ondernemers dreigt daarmee uit het oog te raken.

Rol gemeente en provinciale uitwerking

Als lokale bestuurders staan wij dagelijks naast onze agrarische ondernemers. Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid om samen met hen te werken aan toekomstperspectief, gebiedsontwikkeling en vergunningverlening. Die verantwoordelijkheid willen wij graag nemen. Tegelijkertijd kunnen wij die rol nauwelijks waarmaken zolang onduidelijk blijft welke ontwikkelruimte daadwerkelijk beschikbaar blijft en welke mogelijkheden gemeenten nog hebben om maatwerk te leveren. Juist gemeenten zijn de eerste overheid waar ondernemers aankloppen met hun vragen. Wanneer wij geen duidelijkheid kunnen bieden, tast dat niet alleen het vertrouwen in de overheid aan, maar ook het vertrouwen in de uitvoerbaarheid van het beleid.

Daarnaast maken wij ons grote zorgen over de provinciale uitwerking van het landelijke beleid. Wij ontvangen signalen dat de provincie Noord-Brabant overweegt een strengere invulling van het beleid te hanteren dan landelijk wordt voorgesteld. Alleen al deze signalen zorgen voor veel onrust onder ondernemers en inwoners. Mocht hiervan daadwerkelijk sprake zijn, dan dreigt onze regio opnieuw onevenredig zwaar te worden getroffen. Juist hierover ontbreekt op dit moment iedere duidelijkheid.

Rentmeesterschap vraagt om evenwicht

Als CDA geloven wij in rentmeesterschap: zorgvuldig omgaan met onze natuur en leefomgeving, maar óók verantwoordelijkheid nemen voor de mensen die dagelijks zorgen voor ons voedsel, ons landschap en de leefbare gemeenschappen op het platteland.

Een gezonde natuur en een sterke agrarische sector hoeven elkaar niet uit te sluiten. Integendeel: duurzaam natuurbeheer en toekomstbestendige landbouw kunnen alleen succesvol zijn wanneer beleid uitvoerbaar, uitlegbaar en rechtvaardig is. Dat evenwicht missen wij op dit moment.

De afgelopen jaren heeft het CDA hard gewerkt om het vertrouwen van agrarische ondernemers terug te winnen. Dat vertrouwen is niet vanzelf ontstaan. Het is opgebouwd door steeds uit te spreken dat boeren onderdeel zijn van de oplossing, dat verduurzaming alleen kan slagen wanneer daar een eerlijk verdienmodel en een betrouwbaar handelende overheid tegenover staan en dat het CDA zich zou blijven inzetten voor beleid dat perspectief biedt.

Dat vertrouwen is kostbaar en verdient bescherming.

Juist daarom vragen wij ons af of de huidige uitwerking nog voldoende aansluit bij de uitgangspunten waarmee het CDA de afgelopen jaren het vertrouwen van agrarische ondernemers heeft herwonnen. Wanneer ondernemers de indruk krijgen dat het CDA instemt met maatregelen die zij ervaren als onevenredig zwaar en zonder voldoende toekomstperspectief, komt niet alleen de toekomst van veel familiebedrijven onder druk te staan, maar ook het zorgvuldig opgebouwde vertrouwen in onze partij.

Een betrouwbare overheid vraagt betrouwbaarheid van haar inwoners en ondernemers. Dat vraagt ook iets van onszelf. Perspectief mag geen belofte zijn die verdwijnt zodra moeilijke keuzes moeten worden gemaakt. Juist daarin ligt een bijzondere verantwoordelijkheid voor het CDA.

Ons verzoek

Concreet vragen wij u daarom:

- De voorgestelde maatregelen kritisch te heroverwegen en uitsluitend in te stemmen met een uitwerking die agrarische ondernemers daadwerkelijk perspectief biedt, gemeenten voldoende handelingsruimte geeft en voorkomt dat generieke zoneringen leiden tot onevenredig gevolgen voor regio's zoals De Kempen.
- In de verdere uitwerking ruimte te bieden voor lokaal maatwerk en gebiedsgerichte oplossingen.
- Zo spoedig mogelijk duidelijkheid te bieden over de daadwerkelijke gevolgen van de plannen voor agrarische ondernemers, gemeenten en het buitengebied.
- Ervoor te zorgen dat agrarische ondernemers weer kunnen investeren, ondernemen en hun bedrijf met vertrouwen kunnen doorgeven aan een volgende generatie.
- Bij de uitwerking van de grondgebondenheidsnorm van 2,6 GVE per hectare nadrukkelijk rekening te houden met de bijzondere situatie van regio's als De Kempen, waar een groot deel van de melkveebedrijven voor een ingrijpende aanpassing van de bedrijfsvoering komt te staan.
- In gesprek te gaan met de provincie Noord-Brabant en te voorkomen dat de provinciale uitwerking verder gaat dan noodzakelijk, waardoor onze regio opnieuw zwaarder wordt belast dan andere delen van Nederland.
- Gemeenten nadrukkelijk te betrekken bij de verdere uitwerking, zodat wij onze verantwoordelijkheid richting ondernemers daadwerkelijk kunnen waarmaken.

Tot slot willen wij benadrukken dat juist nu een hechte samenwerking tussen de lokale, provinciale en landelijke CDA-geledingen van groot belang is. De opgaven waarvoor wij staan raken alle bestuurslagen. Alleen wanneer wij gezamenlijk optrekken, signalen uit de regio serieus nemen en deze vertalen naar landelijk én provinciaal beleid, kunnen wij het vertrouwen behouden van de mensen voor wie wij ons dagelijks inzetten.

Juist nu de CDA-Statenvructie in Noord-Brabant vanuit de oppositie kritisch meekijkt naar de provinciale uitwerking, ligt er een kans om elkaar te versterken. De ervaringen uit onze gemeenten, de inzet van de Statenfractie en de koers van de Tweede Kamerfractie zouden daarbij hand in hand moeten gaan. Zo laten wij zien dat het CDA een partij is die luistert, verantwoordelijkheid neemt en keuzes durft te maken die eerlijk zijn voor stad én platteland.

Wij gaan hierover graag met u in gesprek. Wij nodigen u daarom van harte uit om samen met een vertegenwoordiging van de CDA-afdelingen uit De Kempen het gesprek aan te gaan over de verdere uitwerking van deze plannen.

Wij vragen u niet om de opgave kleiner te maken.

Wij vragen u ervoor te zorgen dat de oplossing recht doet aan de mensen die iedere dag werken aan ons voedsel, ons landschap en onze leefomgeving. Want alleen wanneer natuurherstel én toekomstperspectief hand in hand gaan, kan het CDA geloofwaardig blijven als partij van rentmeesterschap, verantwoordelijkheid en de regio.

Met vriendelijke groet,

Namens de besturen, fracties en wethouders van:

- CDA Bergeijk
- CDA Bladel
- CDA Eersel
- CDA Oirschot-De Beerzen
- CDA Reusel-De Mierden

Een kopie van deze brief is tevens toegezonden aan:

- Inge van Dijk
- Jeltje Straatman
- Landelijk bestuur CDA
- Bestuur CDA Brabant
- Fractie CDA Brabant